

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2023/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı
8 Eylül 2023 Cuma – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!** [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
[3] Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklendirme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu kapsamında, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen “Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım” a tabi bir eşyaya ilişkin “Genel Hükümler” doğrultusunda, fikri ve sınai haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak, gümrük idarelerince eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesine yönelik yapılan veya yapılması gerekenleri, buna karar verilmesi durumunda tesis edilen/edilecek işlemleri açıklayınız. (15 puan)

Soru 2: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında;

a-Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre, yazılı beyan usulünde “Bölünmüş beyanname”ye ilişkin usul ve esasları/uygulamayı açıklayınız. (10 puan)

b-Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre, diğer yöntemlerin kullanılmadığı ve saklı olduğu durumlarda, başka bir tasarruf yoluyla beyan yönteminin kullanılabileceği eşyanın ve uygulanacağı gümrük rejimlerinin, neler olduğunu belirtiniz. (11 puan)

Soru 3:Kanuni merkezi Tahran/İran da bulunan Zamyad Company kimya sanayi alt dallarında yapmış olduğu üretim faaliyetine ilişkin Yunanistan’a yapmış olduğu ihracatı, Türkiye üzerinden şartlı muafiyet düzenlemesi olan “Transit Rejimi” kapsamında, ulusal transit rejimi altında karayoluyla gerçekleştirmektedir. Şirkete bağlı IR 27 Z 488 plaka kodlu tır hareket gümrük idaresi olan Ağrı Gürbulak Gümrük Müdürlüğü’ne bağlı Gürbulak sınır kapısından giriş yapmak üzere, taşınan eşya 31.02 Ana GTİP kodunda tek tip eşya şeklinde 30 ton kimyasal gübre olarak transit rejimine uygun beyana göre beyan edilmiş, gümrük müdürlüğünce eşyanın muayenesi yapılarak kayda alınmış ve araca 3 günlük Türkiye Gümrük Bölgesini terk süresi verilerek, varış gümrük kapısı olarak İpsala Sınır Kapısı (varış gümrük idaresi İpsala Gümrük Müdürlüğü) belirlenmiş ve araç/taşınan eşya mühürlenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında;

a-Genel hükümlere göre, Transit Rejiminin söz konusu olması için eşyanın bulunması gereken durumunu/konumunu ve/veya yapılması gerekeni belirtiniz. (3 puan)

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

b-Transit Rejiminin uygulanmasında, rejim hak sahibi olan Zamyad Company'nin ve eşyayı taşıyan TIR sürücüsünün yükümlülüklerini/sorumluluklarını açıklayınız. (8 puan)

c-Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek, ulusal transit rejimi altında taşınan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, varış gümrük idaresi olan İpsala Gümrük Müdürlüğü tarafından yapılan muayenesi sonucunda, hareket gümrük idaresi olan Gürbulak Gümrük Müdürlüğü'ne beyan edilen taşınan eşya 31.02 Ana GTİP kodunda tek tip eşya şeklinde 30 ton kimyasal gübrenin, 20 ton kimyasal gübre çıkması halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nu da dikkate alarak, izlenecek yol ve yöntemler ile yapılacak işlemleri anlatınız. (19 puan)

d-Transit Rejimi kapsamında, Türkiye Gümrük Bölgesinde varış kapısına hareket halinde olan IR 27 Z 488 plaka kodlu tırın, trafik kazası yaparak eşyanın kısmen/tamamen telef/zayi olması veya hırsızlık sonucunda eşyanın kısmen/tamamen çalınmış olması hallerinde, "*Telef veya kayıp olan eşya*" olarak gümrük vergileri ve sorumluluk açısından örnek olayı değerlendiriniz. (10 puan)

Soru 4: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2) hükümleri kapsamında; Gümrük vergilerinin "*Tahakkuk zamanaşımı*" ile "*Gümrük vergileri ile para cezalarının kesinleşmesi*" ni açıklayınız. (17 puan)

Soru 5: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın "*Sermaye Hareketleri*" hükümleri kapsamında; "*Menkul kıymetler*" in arzı, alım ve satımı ile buna bağlı parasal hareketler ile diğer hususları açıklayınız. (7 puan)

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2023/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı

8 Eylül 2023 Cuma – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklendirme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu kapsamında, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen “Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım” a tabi bir eşyaya ilişkin “Genel Hükümler” doğrultusunda, fikri ve sınai haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak, gümrük idarelerince eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesine yönelik yapılan veya yapılması gerekenleri, buna karar verilmesi durumunda tesis edilen/edilecek işlemleri açıklayınız. **(15 puan)**

Soru 2: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında;

a-Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre, yazılı beyan usulünde “*Bölünmüş beyanname*”ye ilişkin usul ve esasları/uygulamayı açıklayınız. **(10 puan)**

b-Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre, diğer yöntemlerin kullanılmadığı ve saklı olduğu durumlarda, başka bir tasarruf yoluyla beyan yönteminin kullanılabileceği eşyanın ve uygulanacağı gümrük rejimlerinin, neler olduğunu belirtiniz. **(11 puan)**

Soru 3:Kanuni merkezi Tahran/İran da bulunan Zamyad Company kimya sanayi alt dallarında yapmış olduğu üretim faaliyetine ilişkin Yunanistan’a yapmış olduğu ihracatı, Türkiye üzerinden şartlı muafiyet düzenlemesi olan “*Transit Rejimi*” kapsamında, ulusal transit rejimi altında karayoluyla gerçekleştirmektedir. Şirkete bağlı IR 27 Z 488 plaka kodlu tır hareket gümrük idaresi olan Ağrı Gürbulak Gümrük Müdürlüğü’ne bağlı Gürbulak sınır kapısından giriş yapmak üzere, taşınan eşya 31.02 Ana GTİP kodunda tek tip eşya şeklinde 30 ton kimyasal gübre olarak transit rejimine uygun beyana göre beyan edilmiş, gümrük müdürlüğünce eşyanın muayenesi yapılarak kayda alınmış ve araca 3 günlük Türkiye Gümrük Bölgesini terk süresi verilerek, varış gümrük kapısı olarak İpsala Sınır Kapısı (varış gümrük idaresi İpsala Gümrük Müdürlüğü) belirlenmiş ve araç/taşınan eşya mühürlenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında;

a-Genel hükümlere göre, Transit Rejiminin söz konusu olması için eşyanın bulunması gereken durumunu/konumunu ve/veya yapılması gerekeni belirtiniz. **(3 puan)**

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

b-Transit Rejiminin uygulanmasında, rejim hak sahibi olan Zamyad Company'nin ve eşyayı taşıyan TIR sürücüsünün yükümlülüklerini/sorumluluklarını açıklayınız. (8 puan)

c-Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek, ulusal transit rejimi altında taşınan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, varış gümrük idaresi olan İpsala Gümrük Müdürlüğü tarafından yapılan muayenesi sonucunda, hareket gümrük idaresi olan Gürbulak Gümrük Müdürlüğü'ne beyan edilen taşınan eşya 31.02 Ana GTİP kodunda tek tip eşya şeklinde 30 ton kimyasal gübrenin, 20 ton kimyasal gübre çıkması halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nu da dikkate alarak, izlenecek yol ve yöntemler ile yapılacak işlemleri anlatınız. (19 puan)

d-Transit Rejimi kapsamında, Türkiye Gümrük Bölgesinde varış kapısına hareket halinde olan IR 27 Z 488 plaka kodlu tırın, trafik kazası yaparak eşyanın kısmen/tamamen telef/zayi olması veya hırsızlık sonucunda eşyanın kısmen/tamamen çalınmış olması hallerinde, "Telef veya kayıp olan eşya" olarak gümrük vergileri ve sorumluluk açısından örnek olayı değerlendiriniz. (10 puan)

Soru 4: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2) hükümleri kapsamında; Gümrük vergilerinin "Tahakkuk zamanasını" ile "Gümrük vergileri ile para cezalarının kesinleşmesi" ni açıklayınız. (17 puan)

Soru 5: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın "Sermaye Hareketleri" hükümleri kapsamında; "Menkul kıymetler" in arzı, alım ve satımı ile buna bağlı parasal hareketler ile diğer hususları açıklayınız. (7 puan)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1-4458 Sayılı Gümrük Kanunu kapsamında, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen "Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım" a tabi bir eşyaya ilişkin "Genel Hükümler" doğrultusunda, fikri ve sınai haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak gümrük idarelerince eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesine yönelik yapılan veya yapılması gerekenlerin, buna karar verilmesi durumunda tesis edilen/edilecek işlemlerin açıklanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun "Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım" ve "Genel Hükümler" başlıkları altında 55/1 inci maddesinde;

"1. Aksine hüküm bulunmadıkça; niteliğine, miktarına, menşesine, yükleme veya varış ülkesine bakılmaksızın, bir eşya, belirlenmiş şartlar altında her zaman gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulabilir." Şeklinde belirleme yapılmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 57 inci maddesinde ise;

"1.a) Fikri ve sınai haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulması hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine gümrük idareleri tarafından gerçekleştirilir. Durdurma veya alıkoyma kararı hak sahibi veya temsilcisi ile beyan sahibi veya 37 nci maddede belirtilen kişilere bildirilir. (37 nci maddede belirtilen kişiler, eşyayı elinde bulunduranlardır) (2 puan)

b) Gümrük idaresine henüz bir talepte bulunulmadığı durumda ve söz konusu eşyanın fikri ve sınai mülkiyet haklarını ihlal ettiğine dair açık deliller olması halinde, hak sahibinin geçerli bir

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

başvuruda bulunabilmesini teminen, gümrük idareleri tarafından eşya üç işgünü süresince re'sen alıkonulabilir veya eşyanın gümrük işlemleri durdurulabilir. (2 puan)

2. *Fikri ve sınaî hakların ihlal edildiği gerekçesi ile gümrük idaresine yapılan başvurunun kabulü, söz konusu eşyanın gümrük idaresince gereğince muayene edilmeden bırakıldığı veya eşyanın alıkonulması için herhangi bir önlem alınmadığı gerekçesi ile hak sahibine tazminat hakkı doğurmaz. Fikri ve sınaî hakları ihlal eden eşya ile mücadele kapsamında, gümrük idaresince başvuru üzerine veya re'sen hareket edilmesi nedeniyle ilgili kişilerin zarara uğramasından gümrük idaresi ve yetkilileri sorumlu tutulamazlar. (2 puan)*

3. *Gümrük idaresince alınan durdurma veya alıkoyma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren çabuk bozulabilir eşya için üç iş günü, diğer eşya için on iş günü içinde hak sahibince ihtiyati tedbir kararı getirilmemesi halinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılır. Haklı bir mazeretin bulunması halinde, hak sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince on iş gününe kadar ek süre verilebilir. (2 puan)*

4. *Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşya, yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda imha veya asli nitelikleri değiştirilerek tasfiye edilir. (2 puan)*

5. *Yolcuların kendi kullarılarına mahsus kişisel eşya ile ticari mahiyette olmayan ve gümrük vergisi muafiyeti sınırları içinde kalan hediyelik eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz. Aynı şekilde, fikri ve sınaî haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile korunmuş ve hak sahibinin izni ile üretilmiş eşyanın; hak sahibinin rızası dışında bir gümrük işlemine tabi tutulması veya hak sahibinin onayladığından farklı şartlarda üretilmesi veya başka şartlarda bir marka taşınması halinde, söz konusu eşya bu madde hükümleri kapsamı dışında tutulur. (2 puan)*

6. *Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın mahkemece fikri ve sınaî hakları ihlal ettiğinin tespitine gerek olmaksızın kolaylaştırılmış imha kapsamında gümrük kontrolü altında imhasına gümrük idaresi tarafından izin verilebilir. Kolaylaştırılmış imhaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. (2 puan)*

7. *Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın hak sahibinin belirlediği tutarda teminatla idaresine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. ” Şeklinde hüküm altına alınmıştır. (1 puan)*

Kanuni düzenleme altında, Gümrük Yönetmeliğinin 102-111 inci maddelerinde, fikri ve sınaî haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak gümrük idarelerince eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesine yönelik yapılan veya yapılması gerekenler, buna karar verilmesi durumunda tesis edilen/edilecek işlemler daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Cevap 2-4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre;

a-Yazılı beyan usulünde “*Bölünmüş beyanname*”ye ilişkin usul ve esasların/uygulamanın açıklanması istenmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin 122 inci maddesinde ise bölünmüş beyannameye ilişkin usul ve esaslar açıklanmıştır. Buna göre;

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

“(1) Bir beyanname kapsamı eşyanın bir seferde çekilmesi esastır. Ancak bir beyanname kapsamı olup farklı kalemlerde bulunan eşyadan bir kaleminin çekilmesi beyan sahiplerince istendiği takdirde bu istek, eşyanın muayenesi yapıldıktan ve para cezasına hükmedilmesini gerektirir bir durumun olması halinde bunun eşya sahip veya temsilcilerine duyurulmasından sonra kabul olunur.

(2 puan)

(2) Bu halde, gümrükten çekilmek istenilen kısım için beyan sahiplerinden sistemdeki asıl beyannameye uygun olarak ayrı bir beyanname alınır ve çekilecek kısmın vergi tahakkukları bunun üzerinden yapılır. **(2 puan)**

(3) Kısmi beyannamelerin asıl beyannameye uygun olup olmadığı ilgili memurlarca kontrol edilir ve uygun olmayanlar kabul edilmeyerek 121 inci maddeye göre işlem yapılır. **(1 puan)**

(4) Eşyanın en son kısmı için sahiplerinden ayrıca beyanname aranmayıp vergi tahakkukları asıl beyanname üzerinden yapılır ve bu beyannameye daha önce çekilen kısımlara ait beyanname numaraları ile tarihleri yazılır. **(2 puan)**

(5) Eşyanın kısmen beyan edilen gümrük rejimine tabi tutulmasının imkânsız olması halinde eşya bir kalem veya bir kap olsa dahi bölünebilir.” **(2 puan)** şeklinde belirleme yapılmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin 122/3 üncü maddesinin atıf yaptığı 121 inci maddede beyannamenin düzeltilmesine ilişkin hükümler olup yapılan atıf kapsamında beyannamenin düzeltilmesi söz konusu olacaktır. **(1 puan)**

b- Diğer yöntemlerin kullanılmadığı ve saklı olduğu durumlarda, başka bir tasarruf yoluyla beyan yönteminin kullanılabileceği eşyanın ve uygulandığı gümrük rejiminin neler olduğunun belirtilmesi istenmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin 175 inci maddesinde “Serbest dolaşıma giren eşya için başka bir tasarruf yoluyla beyan” usulü açıklanmış olup yapılan açıklama doğrultusunda;

Gümrük idaresine yazılı, bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla veya sözlü olarak beyan edilmeyen;

a) Bakanlar Kurulu Kararı (Cumhurbaşkanı Kararı) ile belirlenen ticari mahiyette olmayan yolcu beraberliği eşya, **(2 puan)**

b) Bakanlar Kurulu Kararı (Cumhurbaşkanı Kararı) ile belirlenen Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler ile komşu ülkelerdeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen ve toprak ve ekinlerin işlenmesi amacıyla yönelik tohum, gübre ve diğer ürünler. **(2 puan)**

c) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile belirlenen yolcu beraberinde yurda getirilen standart işlenmemiş altın. **(2 puan)**

serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin beyan olarak kabul edilir.

Gümrük Yönetmeliğinin 176 ıncı maddesinde “İhraç edilen eşya için başka bir tasarruf yoluyla beyan” usulü açıklanmış olup yapılan açıklama doğrultusunda;

Gümrük idaresine yazılı, bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla veya sözlü olarak beyan edilmeyen ihracat vergisine tabi olmayan ve ticari nitelikte olmayan yolcu beraberliği eşyaya ilişkin başka bir tasarruf yoluyla yapılan beyanın, ihracat rejimine ilişkin beyan olarak kabul edileceği açıklanmıştır. **(2 puan)**

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Gümrük Yönetmeliğinin 177 inci maddesinde “Geçici ithal edilen eşya için başka bir tasarruf yoluyla beyan” usulü açıklanmış olup yapılan açıklama doğrultusunda;

-İstisnai yazılı beyan hükümleri saklı kalmak kaydıyla gümrük idaresine yazılı veya sözlü olarak beyan edilmeyen ithal vergilerinden tam muafiyet suretiyle yolcular tarafından ithal edilen kişisel ve sportif amaçlı eşyaya ilişkin başka bir tasarruf yoluyla yapılan beyanın, geçici ithalat rejimine ilişkin beyan olarak kabul edileceği açıklanmıştır. **(2 puan)**

- Bu eşyanın yeniden ihracının da aynı şekilde yapılacağı belirlenmiştir. **(1 puan)**

Cevap 3-Örnek olayda, kanuni merkezi Tahran/İran da bulunan Zamyad Company'nin kimya sanayi alt dallarında yapmış olduğu üretim faaliyetine ilişkin Yunanistan'a yapmış olduğu ihracatı, Türkiye üzerinden şartlı muafiyet düzenlemesi olan “Transit Rejimi” kapsamında, ulusal transit rejimi altında karayoluyla gerçekleştirdiği, şirkete bağlı IR 27 Z 488 plaka kodlu tırın hareket gümrük idaresi olan Ağrı Gürbulak sınır kapısından giriş yaptığı, taşınan eşya 31.02 Ana GTİP kodunda tek tip eşya şeklinde 30 ton kimyasal gübre olarak transit rejimine uygun beyana göre beyan edildiği, gümrük müdürlüğünce eşyanın muayenesi yapılarak kayda alındığı ve araca 3 günlük Türkiye Gümrük Bölgesini terk süresi verilerek varış gümrük kapısı olarak İpsala Sınır Kapısının belirlendiği ve araç/taşınan eşyanın mühürlendiği belirtilmiştir.

a-Transit Rejiminin söz konusu olması için eşyanın bulunması gereken durumunun/konumunun ve yapılması gerekenin belirtilmesi istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 84/1 maddesinde; “Transit rejimi;

a) İthalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş, **(1 puan)**

b) İhracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış, **(1 puan)**

eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınmasına uygulanır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır. **(1 puan)**

b-Transit Rejiminin uygulanmasında rejim hak sahibi olan Zamyad Company'nin ve eşyayı taşıyan TIR sürücüsünün yükümlülüklerinin/sorumluluklarının açıklanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 86 inci maddesinde; “1.Asıl sorumlu, eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan önlemlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmak ve transit rejimine ilişkin hükümlere uymakla yükümlüdür.

2.Asıl sorumlunun birinci fıkrada belirtilen yükümlülükleri saklı kalmak üzere, transit rejimine göre taşındığını bilerek eşyayı kabul eden taşıyıcı veya alıcı da eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan tedbirlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmakla yükümlüdür” şeklinde hüküm altına alınmıştır.

3.183 ve 184 üncü maddeler kapsamında bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, asıl sorumlu, transit rejimine tabi tutulan eşya ile ilgili olarak gümrük idaresine karşı mali olarak sorumludur. 5607 sayılı Kanun uyarınca gümrük idaresince işlem yapıldığı hâllerde, asıl sorumlunun sorumluluğunun belirlenmesinde fiilin işlenmesinde dahlinin olup olmadığı hususu dikkate alınır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 183 üncü maddesinde;

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

“1. Gümrük gözetimi altındaki ithalat vergilerine tabi eşyanın, kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarihte başlar.104

3. Bu Kanun hükümlerine göre;

a) Eşyayı gümrük gözetiminden çıkaran kişiler,

b) Bu çıkarma işine iştirak eden ve eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

d) Eşyanın geçici depolanmasında veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin kullanılmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişiler,

Gümrük vergilerinden sorumludurlar.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin “Rejim hak sahibinin yükümlülükleri” başlıklı 221 inci maddesinde;

“(1) Rejim hak sahibi, Kanunun 86 ncı maddesi çerçevesinde;

a) Teminat aranmayan haller ve teminattan vazgeçmenin uygulandığı durumlar saklı kalmak üzere, transit rejimine konu eşyaya ilişkin doğabilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere gerekli teminatı vermekle,

b) Kontrolden sorumlu yetkili makamlarca talep edildiğinde ve belirlenen süre içinde gerekli tüm bilgi ve belgeleri sunmakla ve gerekli tüm yardımı sağlamakla, yükümlüdür.

(2) Rejim hak sahibi ile rejim hak sahibi hesabına transit beyanında bulunanlar, bu Yönetmeliğin 113 üncü maddesi kapsamında beyannamede yer alan bilgiler ile beyanname eki belgelerin doğruluğu ve gerçekliğinden sorumludur.” şeklinde açıklama yapılmıştır.

Yapılan belirlemeler doğrultusunda, rejim hak sahibi ve dolayısıyla asıl sorumlu olan Zamyad Company’ni;

- Eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan önlemlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmak, diğer transit rejimine ilişkin hükümlere uymak ve kontrolden sorumlu yetkili makamlarca talep edildiğinde ve belirlenen süre içinde gerekli tüm bilgi ve belgeleri sunmakla ve gerekli tüm yardımı sağlamakla, **(2 puan)**
- Teminat aranmayan haller ve teminattan vazgeçmenin uygulandığı durumlar saklı kalmak üzere, transit rejimine konu eşyaya ilişkin doğabilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere gerekli teminatı vermekle, **(1 puan)**
- Kanun kapsamında bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, transit rejimine tabi tutulan eşya ile ilgili olarak gümrük idaresine karşı doğrudan mali olarak ve verilen beyanname kapsamı bilgi ve belgelerin doğruluğu ve gerçekliği ile ilgili, sorumlu olmakla, (5607 sayılı Kanun uyarınca gümrük idaresince işlem yapıldığı hâllerde, asıl sorumlunun sorumluluğunun belirlenmesinde fiilin işlenmesinde dahlinin olup olmadığı hususu ayrıca dikkate alınır) **(2 puan)**

yükümlü olacaktır.

Yapılan belirlemeler doğrultusunda, rejim hak sahibi olan Zamyad Company’ni adına taşıma işini yapan TIR sürücüsü’nün;

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

- Eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan tedbirlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmakla, **(1 puan)**
- Beyannameyi asıl sorumlu adına verdiği takdirde, verilen beyanname kapsamı bilgi ve belgelerin doğruluğu ve gerçekliği ile ilgili sorumlu olmakla, **(1 puan)**
- Gümrük yükümlülüğü doğması halinde, Kanununun 183 üncü maddesi kapsamında asıl sorumlu ile birlikte gümrük vergilerinin ödenmesinden sorumlu olmakla, **(1 puan)**

yükümlülüğü söz konusu olacaktır.

c-Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek, ulusal transit rejimi altında taşınan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, varış gümrük idaresi olan İpsala Gümrük Müdürlüğü tarafından yapılan muayenesi sonucunda hareket gümrük idaresi olan Gürbulak Gümrük Müdürlüğü'ne beyan edilen taşınan eşya 31.02 Ana GTİP kodunda tek tip eşya şeklinde 30 ton kimyasal gübre yerine 20 ton olarak yani 10 ton eksik çıkması halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nu da dikkate alarak izlenecek yol ve yöntemler ile yapılacak işlemlerin anlatılması istenmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin “*Ulusal transit rejiminde serbest dolaşımda olmayan eşyada beyana aykırılık*” başlıklı 239/1 maddesinde;

“(1)Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek, ulusal transit rejimi altında taşınan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, varış gümrük idaresince yapılan muayenesi sonucunda beyana göre eksik çıkması halinde;

a)Varış gümrük idaresince, eksik çıkan miktar üzerinden hareket gümrük idaresine uyuşmazlık bildirilir. Eksikliğin mahrecindeki eksik yüklemekten veya yanlış beyandan kaynaklandığının, uyuşmazlık bildiriminden itibaren 28 gün içerisinde rejim hak sahibince hareket gümrük idaresine ispat edilmesi gerekir. Bu süre yazılı başvuru halinde 28 gün daha uzatılabilir. Eksikliğin sebebinin, süresi içerisinde ispat edilmesi halinde işlemler tamamlanır ve hareket gümrük idaresince rejim ibra edilir. Eksikliğin sebebinin süresi içerisinde ispat edilememesi halinde, gümrük vergileri ve diğer yüklerin tahsil edilmesinin yanı sıra, Kanununun 235 inci maddesinin beşinci fıkrasının (c) bendi uyarınca eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası uygulanır ve hareket gümrük idaresince rejim ibra edilir.

b)Varış gümrük idaresinde, sistemde kontrol sonucu girilmeden, yükümlüsünce eksikliğe ilişkin gümrük vergileri ve diğer yükler ile Kanununun 235 inci maddesinin beşinci fıkrasının (c) bendi uyarınca eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idari para cezasının ödenmek istenmesi ve bunların varış bildirimini müteakip üç gün içinde ödenmesi halinde, varış gümrük idaresi sistem üzerinden uyuşmazlığın çözümününün beklenmediğini ve vergilerin ödendiğini içeren mesajı hareket gümrük idaresine gönderir. Bu durumda, hareket gümrük idaresince ilave bilgi ve belge aranmaksızın rejim ibra edilir. Bu süre içinde gerekli ödemenin yapılmaması halinde varış gümrük idaresi kontrol sonucunun uygun olmadığını ve uyuşmazlığın hareket gümrük idaresince çözüleceğini belirtir ve işlemler (a) bendine göre yapılır.

c) Türkiye Gümrük Bölgesinin dışına çıkarılacak eşya için vergilerin tahsilini ve Kanununun 235 inci maddesinin beşinci fıkrasının (c) bendi uyarınca eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idari para cezasının uygulanmasını müteakip aracın çıkışına izin verilir.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin “*Ulusal ve ortak transit rejimlerinde serbest dolaşımda olmayan eşyada beyana aykırılıklar için ortak hükümler*” başlıklı 241/1,2 maddesinde;

“(1) 239 ve 240 inci maddelere konu eksiklik veya fazlalığın eşyanın tabiatı icabı, Ek-11’de yer alan oranlarda olduğunun anlaşılması halinde, eksiklik veya fazlalık takibati yapılmayarak işlemler

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

varış gümrük idaresince tespit edilen miktar üzerinden sonuçlandırılır. Eksiklik veya fazlalık takibati gerektiren durumlar için takibat ve varsa cezaî işlem, eksiklik veya fazlalığın tamamı için değil, Ek-11'de belirtilen oranları aşan kısmı için uygulanır.

(2) Varış gümrük idaresinde yapılan kontrol neticesinde tespit edilen 239 ve 240 ıncı maddelere konu aykırılığın, Kanunun ve/veya 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununu da ihlal ettiği sonucuna varılması durumunda ilgili hükümler uyarınca gerekli işlemler yapılır. ” şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler çerçevesinde;

- Varış gümrük idaresince, eksik çıkan miktar üzerinden hareket gümrük idaresine uyuşmazlık bildirilecektir. Eksikliğin mahrecindeki eksik yüklemekten veya yanlış beyandan kaynaklandığının, uyuşmazlık bildiriminden itibaren 28 gün içerisinde rejim hak sahibi olan Zamyad Company tarafından hareket gümrük idaresine ispat edilmesi gerekmektedir. Bu süre yazılı başvuru halinde 28 gün daha uzatılabilecektir. Eksikliğin sebebinin, süresi içerisinde ispat edilmesi halinde işlemler tamamlanacak ve hareket gümrük idaresince rejim ibra edilecektir. **(2 puan)** Eksikliğin sebebinin süresi içerisinde ispat edilememesi halinde, gümrük vergileri ve diğer yüklerin tahsil edilmesinin yanı sıra, eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası uygulanacak ve hareket gümrük idaresince tahsilat akabinde rejim ibra edilecektir. **(2 puan)** Varış gümrük idaresi olan İpsala Gümrük Müdürlüğü tarafından yapılan muayene sonucunda eksikliğin eşyanın tabiatı icabı, yasal olarak belirlenen fire oranlarında olduğunun anlaşılması halinde, eksiklik takibati yapılmayarak işlemler varış gümrük idaresince tespit edilen miktar üzerinden sonuçlandırılacaktır. **(2 puan)** Ancak eksiklik takibati gerektiren durumları ortaya çıkarmışsa, takibat ve varsa cezaî işlem, eksikliğin tamamı için değil, yasal olarak belirlenen fire oranını aşan kısmı için uygulanacaktır. Dolayısıyla eksiklik $(30-20=)10$ ton ve $(10/20=)\%33$ oranında, yani normal ve mutad olmayan bir oranda söz konusu olduğundan, takibat yasal olarak belirlenen firenin üzerinde kalan kısım için yapılacaktır. Vergi ve bunun iki katı idari para cezasının tahsili ile aracın gümrükten çıkışına izin verilecektir. **(3 puan)**
- Varış gümrük idaresi olan İpsala Gümrük Müdürlüğü'nde, sistemde kontrol sonucu girilmeden, yükümlü olan Zamyad Company tarafından eksikliğe ilişkin gümrük vergileri ve diğer yükler ile eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idari para cezasının ödenmek istenmesi ve bunların varış bildirimini müteakip üç gün içinde ödenmesi halinde, varış gümrük idaresi sistem üzerinden uyuşmazlığın çözümünün beklenilmediğini ve vergilerin ödendiğini içeren mesajı hareket gümrük idaresine gönderecek, bu durumda, hareket gümrük idaresince ilave bilgi ve belge aranmaksızın rejim ibra edilecektir. **(4 puan)** Bu süre içinde gerekli ödemenin yapılmaması halinde varış gümrük idaresi kontrol sonucunun uygun olmadığını ve uyuşmazlığın hareket gümrük idaresince çözüleceğini belirtecek, işlemler yukarıda belirtildiği şekilde ifa edilecektir. Yukarıda belirtildiği üzere, eksikliğe ilişkin gümrük vergilerinin tahsilinde yine yasal fire üzerinde kalan miktar ve buna ilişkin gümrük vergileri dikkate alınacaktır. Vergi ve bunun iki katı idari para cezasının tahsili ile aracın gümrükten çıkışına izin verilecektir **(2 puan)**

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3/3 maddesinde;

“Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır” şeklinde belirleme yapılmıştır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3/22 maddesinde ise “Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyanın değerinin fahiş olması hâlinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar artırılır. Eşyanın değerinin hafif olması hâlinde verilecek cezalar yarısına kadar, pek hafif olması hâlinde ise üçte birine kadar indirilir.” şeklinde belirlenmiştir. Ayrıca aynı Kanun'un suçu artıran “Nitelikli haller” başlıklı 4 üncü maddesi hükümleri, suçu azaltan ve/veya ortadan kaldıran “Etkin pişmanlık” başlıklı 5 inci maddesi hükümleri de dikkate alınacaktır.

Dolayısıyla 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nu kapsamında;

- Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan TIR sürücüsü, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır. TIR şoförünün yanında, Zamyad Company'nin kanuni temsilcisinin/yetkilisinin de dahilinin olması halinde buna da bu kapsamda cezayı işlem uygulanacaktır. **(2 puan)**
- Eşyanın değerinin fahiş olması hâlinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar artırılabilecektir, eşyanın değerinin hafif olması hâlinde verilecek cezalar yarısına kadar, pek hafif olması hâlinde ise üçte birine kadar indirilebilecektir. Ayrıca söz konusu Kanunun suçu artıran “Nitelikli haller” başlıklı 4 üncü maddesi hükümleri, suçu azaltan ve/veya ortadan kaldıran “Etkin pişmanlık” başlıklı 5 inci maddesi hükümleri de dikkate alınacaktır. **(2 puan)**

d- Transit Rejim kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesinde varış kapısına hareket halinde olan IR 27 Z 488 plaka kodlu tırın trafik kazası yaparak eşyanın kısmen/tamamen telef/zayi olması veya hırsızlık sonucunda eşyanın kısmen/tamamen çalınmış olması hallerinde, “Telef veya kayıp olan eşya” olarak gümrük vergileri ve sorumluluk açısından olayın değerlendirilmesi istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 92 inci maddesinde;

“1. Transit eşya taşıyan seyir halindeki bir taşıtın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle yoluna devam edemediği durumlarda, bu husus gecikmeksizin en yakın gümrük idaresine bildirilir. Transit eşyanın, söz konusu taşıttan diğer bir taşıta aktarılması gümrük idarelerinin gözetimi altında yapılarak, bu durum bir tutanakla belgelendirilir.
2. Türkiye Gümrük Bölgesi içinde transit halindeki eşyanın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle telef veya kaybının kanıtlanması halinde, gümrük vergileri aranmaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin “Telef veya kayıp olan eşya” başlıklı 228 inci maddesinde;

“(1) Transit rejimine tabi eşyanın mücbir sebep veya beklenmeyen haller nedeniyle telef veya kaybının kanıtlanması halinde, gümrük vergileri aranmaz. Ancak;

a) Suçüstü şeklindeki hırsızlıklar, hazırlık tahkikatı üzerine Cumhuriyet Savcılığınca verilen belge ile,

b) Hasar, telef veya kayıp herkesçe bilinen ve duyulan başka olaylar yüzünden olmuşsa, o yerin en büyük mülki idare amiri tarafından verilecek belge ile,

c) Trafik kazaları, trafik kaza raporuna göre ve en yakın gümrük idaresi tarafından yapılan tespit sonucunda gümrük idare amirinin vereceği karar ile, kanıtlanır.

(2) Birinci fıkrada sayılan belgeler, ulusal transit işlemlerinde hareket gümrük idaresine sunulur. Söz konusu belgelerin incelenmesi ve kabulü, ilgili idareye aittir. İlgili idare, gerektiğinde

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

bunları veren makamlarla yazışma yaparak eksikliklerini tamamlar.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

IR 27 Z 488 plaka kodlu tırın trafik kazası yaparak eşyanın kısmen/tamamen telef/zayi olması halinde;

- En yakın gümrük idaresine durumun bildirilmesi gerekmekte olup, trafik kazasının trafik kaza raporuna bağlanarak en yakın gümrük idaresine sunulması veya gümrük idaresince doğrudan yapılan tespit sonucunda, gümrük idare amirinin vereceği karar ile eşyanın kısmen/tamamen telef/zayi olduğunun tespiti söz konusu olacak ve telef/zayi olan eşyanın gümrük vergileri aranmayacaktır. **(2 puan)**
- Eşyanın kısmen zarar görmüş olması halinde, kalan eşyanın söz konusu taşıttan diğer bir taşıta aktarılması gümrük idarelerinin gözetimi altında yapılarak, bu durumun bir tutanakla belgelendirilmesi gerekecektir. **(1 puan)**

Hırsızlık sonucunda eşyanın kısmen/tamamen çalınmış olması halinde;

- En yakın gümrük idaresine durumun bildirilmesi gerekmekte olup, hırsızlık suçüstü şeklinde olmuşsa, hazırlık tahkikatı üzerine Cumhuriyet Savcılığınca verilen belge ile durumun ispat edilmesi, hırsızlık farklı şekillerde örneğin aracın çalınması şeklinde olmuşsa, polis tutanaklarına istinaden o yerin en büyük mülki idare amiri tarafından verilecek belge ile ispat edilmesi gerekmektedir. **(2 puan)**

Her iki durumda da;

- İlgili belgeler hareket gümrük idaresi olan Ağrı Gürbulak Gümrük Müdürlüğü’ne sunulacak ve eksiklikler tamamlanarak nihai kararı bu Müdürlük verecektir. Olay mücbir sebep veya beklenmeyen hal kapsamında değerlendirildiğinde, kısmen/tamamen telef olan/çalınan eşya için gümrük vergileri aranılmayacaktır. **(2 puan)**
- Aksi halde gümrük yükümlülüğü, Kanunun 183/1 ve 2 inci maddesi kapsamında eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarihte başlayacak, mali yönden sorumlu olan Zamyad Company’ni den gümrük vergileri tahsil edilecek, gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası uygulanacak, verilen teminat nakde dönüştürülecektir. Ayrıca Kanunun 183/3 maddesi uyarınca TIR sürücüsünün de sorumluluğu söz konusu olabilecektir. Yine duruma göre 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca gümrük idaresince işlem yapıldığı hâllerde, TIR sürücüsü yanında, asıl sorumlu olan Zamyad Company’nin kanuni temsilcisinin/yetkilisinin sorumluluğunun belirlenmesinde fiilin işlenmesinde dahlinin olup olmadığı hususu dikkate alınacaktır. **(3 puan)**

Cevap 4- 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2) hükümleri kapsamında; Gümrük vergilerinin “Tahakkuk zamanışı” ile “Gümrük vergileri ile para cezalarının kesinleşmesi” nin açıklanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu’nun 197 inci maddesinde;

“1. Gümrük vergileri, tahakkukundan hemen sonra yükümlüye tebliğ edilir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2. Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 1 inci fıkrafta belirtilen şekilde tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebliğat gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yapılır. Şu kadar ki, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması zaman aşımını durdurur.

3. Yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçer.

4. Gümrük vergileri alacakları, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zaman aşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla, bu alacaklar Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde kovuşturulup tahsil edilir.

5. Bu madde hükümlerine göre tebliğ edilen gümrük vergileri; 242 nci maddede belirtilen sürelerde itirazda bulunulmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması hallerinde bu sürelerin bittiği tarihte kesinleşir; dava açılması halinde mahkemece yükümlü aleyhine verilen kararın gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte tahsil edilebilir hale gelir.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2)’nin “Tahakkuk zamanaşımı” başlıklı 9 uncu maddesinde;

“(1) Gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde tahakkuk ettirilmeyen gümrük vergileri, bu süre dolduktan sonra ilgisinden istenmez. Tahakkuk zamanaşımı süreleri gümrük idarelerince re’sen dikkate alınır.

(2) Gümrük vergilerinin, ceza gerektiren ve zamanaşımı daha uzun olan bir fiile ilişkin olması ve 5607 sayılı Kanun ve diğer ceza kanunları uyarınca mahkemeye intikal ettirilmiş ve bu fiil edeniyile ceza davası açılmış olması kaydıyla gelir eksiği, ceza davasının sonuçlanması beklenilmeksizin, ilgili kanunlarda belirlenmiş olan zamanaşımı süreleri içerisinde takip ve tahsil edilir.

(3) Gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması zamanaşımını durdurur.

(4) Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı, ilk derece mahkemesinde dava açılması tahsilât takibini durdurur. İlk derece mahkemesince yükümlü aleyhine verilen karara karşı itiraz veya temyize gidilmesi, yürütmeyi durdurma kararı verilmediği sürece, tahsilâtı durdurmaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu’nun 197 inci maddesi ile Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2)’nin “Tahakkuk zamanaşımı” başlıklı 9 uncu maddesi birlikte dikkate alındığında gümrük vergilerinin tahakkuk zamanaşımına ilişkin olarak;

1-Gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde tahakkuk ettirilmeyen gümrük vergileri, bu süre dolduktan sonra ilgisinden istenemez. Tahakkuk zamanaşımı süreleri gümrük idarelerince re’sen dikkate alınmak zorundadır. **(2 puan)**

2- Gümrük vergisi ve buna bağlı alacaklar, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zaman aşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olması halinde, bu alacaklar Türk Ceza Kanununda ve/veya ilgili diğer ceza kanunlarında tanımlı dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde kovuşturulup tahsil edilebilir. Dolayısıyla ceza davasının sonuçlanması beklenilmeksizin, gümrük vergisi ve buna bağlı alacaklar ilgili kanunlarda belirlenmiş olan zamanaşımı süreleri içerisinde takip ve tahsil edilebilir. **(2 puan)**

3-Gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması tahakkuk zamanaşımını durduracaktır. **(1 puan)**

4- Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı, ilk derece mahkemesinde dava açılması tahsilâta yönelik takibini durduracaktır. İlk derece mahkemesince yükümlü aleyhine verilen karara karşı itiraz veya temyize gidilmesi, yürütmeyi durdurma kararı verilmediği sürece, tahsilâtı durdurmayacak ve dava süresince tahakkuk zamanasını işlemeyecektir. **(2 puan)**

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 198 inci maddesinin bir ve ikinci fıkralarında;

“1. 69 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde ödenmesi zorunludur. Ödeme süresinin bitmesinden önce ilgilinin yazılı istemde bulunması ve teminat alınması şartıyla ödeme süresi otuz gün daha uzatılabilir. Süre uzatımı beyanname kapsamı eşyanın her bir kalemi için ayrı ayrı da yapılabilir. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesine göre tecil faizi alınır.

2. Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı 242 nci madde çerçevesinde gümrük idareleri nezdinde itiraz edilmesi ödeme süresini keser. Ödeme süresi idarenin ya da yargı mercii kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren yeniden başlar.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2)'nin “Gümrük vergileri ile para cezalarının kesinleşmesi” başlıklı 13 üncü maddesinde;

“Gümrük vergileri ve para cezalarına ilişkin olarak tebliğ edilen kararlar;

a) İtiraz edilmemesi halinde, tebliğ edildiği tarihten itibaren Gümrük Kanununun 242 nci maddesinde belirtilen 15 günlük idari itiraz süresinin bitiminde,

b) Gümrük Kanununun 242 nci maddesi uyarınca idari itirazda bulunulması halinde, itirazın reddine ilişkin kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren bu karara karşı idari yargıya başvurma için 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda belirtilen sürenin bitiminde,

c) İdari itirazın reddedilmesi üzerine idari yargıya başvurulması halinde, nihai yargı kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren, söz konusu yargı kararına bir üst mahkeme nezdinde itiraz veya temyiz yoluna gidilmesi için gerekli olan otuz günlük süre içerisinde üst mahkemeye başvurulmaması halinde, söz konusu sürenin bitiminde,

ç) İdari yargı kararına karşı bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılmışsa başvuru üzerine verilen kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması için gerekli olan on beş günlük süre içerisinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulmaması halinde, söz konusu sürenin bitiminde,

d) Süresi içinde idari yargı kararının düzeltilmesi talebinde bulunulması halinde, idare lehine verilen kararın tebliğ edildiği tarihte, kesinleşir.

(2) Gümrük Kanununun 244 üncü maddesi uyarınca başvuruda bulunulması ve uzlaşılması durumunda, gümrük vergileri ile para cezaları uzlaşılabilir tutarlar üzerinden kesinleşir.” Şeklinde açıklanmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 197/5 ve 198/1,2 maddesi ile Gümrük Genel Tebliği (Tahsilat İşlemleri) (Seri No: 2)'nin “Gümrük vergileri ile para cezalarının kesinleşmesi” başlıklı 13 uncu

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

maddesi birlikte dikkate alındığında, gümrük vergileri ile buna ilişkin para cezalarının kesinleşmesine ilişkin olarak;

1-Tebliğ edilen vergi ve cezalara itiraz edilmemesi halinde, tebliğ edildiği tarihten itibaren Gümrük Kanununun 242 nci maddesinde belirtilen 15 günlük idari itiraz süresinin bitiminde, kesinleşme olacaktır. **(2 puan)**

2- Gümrük Kanununun 242 nci maddesi uyarınca idari itirazda bulunulması halinde, itirazın reddine ilişkin idarenin kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren bu karara karşı 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 7 inci maddesi hükümlerine göre idari yargıya başvurma süreleri olan, Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz günlük sürenin bitiminde, kesinleşme olacaktır. **(2 puan)**

3-İdarece itirazın reddedilmesi üzerine idari yargıya başvurulması halinde, nihai yargı kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren, söz konusu yargı kararına bir üst mahkeme nezdinde itiraz veya temyiz yoluna gidilmesi için gerekli olan otuz günlük süre içerisinde üst mahkemeye başvurulmaması halinde, söz konusu sürenin bitiminde, kesinleşme olacaktır. **(2 puan)**

4-İdari yargı kararına karşı bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılmışsa, başvuru üzerine ve üst mahkeme nezdinde nihai aşamanın sonuçlanması üzerine, verilen kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren kesinleşme söz konusu olur. (2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararın düzeltilmesi" başlıklı 54 üncü maddesi mülga olmuştur.) **(2 puan)**

5-Tebliğ edilen gümrük vergisi alacakları ile idari para cezalarına ilişkin 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 244 üncü maddesi uyarınca uzlaşmak için başvuruda bulunulması ve uzlaşılması durumunda, gümrük vergileri ile para cezaları uzlaşılabilir tutarlar üzerinden kesinleşmektedir. **(2 puan)**

Cevap 5- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın "Sermaye Hareketleri" hükümleri kapsamında; "Menkul kıymetler" in yurt içinde ve yurt dışında alım ve satımı ile buna bağlı parasal hareketlerin açıklanması istenmiştir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın "Sermaye Hareketleri" hükümleri kapsamında; "Menkul kıymetler" in alım ve satımı ve buna bağlı parasal transferler söz konusu Kararın 15 inci maddesinde açıklanmıştır. Buna göre;

a) Menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının yurda girişi ve çıkışı serbesttir. (1 puan)

b) Kamu kurum ve kuruluşları hariç olmak üzere, Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerce ihraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde Sermaye Piyasası Kuruluna kaydedilmesi koşuluyla yurt dışında satışı serbesttir. (1 puan)

c) Dışarıda yerleşik kişilerin, Türkiye'de menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını ihraç etmeleri ve bunların halka arz ve satışı sermaye piyasası mevzuatı hükümleri çerçevesinde yapılır. (1 puan)

d)

i- Dışarıda yerleşik kişilerin, (yurt dışındaki yatırım ortaklıkları ve yatırım fonları dahil) her türlü menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarını sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan bankalar ve aracı kurumlar vasıtası ile satın almaları, satmaları, bu kıymetler ve araçlara ait, gelirler ile bunların satış bedellerini bankalar aracılığıyla transfer ettirmeleri, (1 puan)

ii- Türkiye'de yerleşik kişilerin; bankalar ve sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan aracı kurumlar vasıtasıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetleri ve diğer

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

sermaye piyasası araçlarını satın almaları, satmaları ve bu kıymetlerin alış bedellerini bankalar aracılığı ile yurt dışına transfer ettirmeleri, (1 puan)

serbesttir.

e) Türkiye'de yerleşik kişilerin, kaldıraçlı işlemler ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araçları yalnızca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlar aracılığıyla almaları ve satmaları serbesttir. (1 puan)

f) Bu Karar'a göre Türkiye'de yerleşik şirketlerin hisselerini satın alan yurtdışındaki yatırım ortaklıkları veya fon yönetimleri dahil dışarıda yerleşik kişilerin, hisse sahibi oldukları şirketlerin yönetim kurullarına veya genel kurullarına katılmak veya başka bir şekilde faaliyetlerine müdahale etmek istemeleri halinde, iştirakin yabancı sermaye mevzuatı çerçevesinde tescili şarttır. (1 puan)